

Jamie Hewlett — Alan Martin
Tankerka. Jedna
přeložili Zdeněk Kárník
a Luboš Pick
Argo — Dokořán, Praha 2020

Punkerka z Austrálie

★★★

Václav Maxmillán

Aneb počátky drsného humoru v moderním komiksu

Tankerka je legendární komiks, který na konci osmdesátých let vytvořili dva kamarádi z univerzity Alan Martin (scénář) a Jamie Hewlett (kresba). První svazek, který vydává nakladatelství Dokořán spolu s nakladatelstvím Argo, jež je ve vydávání komiksů již zkušenější, zahrnuje patnáct epizod, které se různí délkou, stylem i ucelenosí. Původně komiks vycházel ve studentském časopisu, o rok později už v nově založeném komiksovém časopisu *Deadline*, kde byl publikován od roku 1988 do roku 1990. V současnosti je na trhu i druhý svazek série, který se nakladatelství rozhodla vydat hned v závěsu za prvním.

Pokud se vám povaha hrdinky zdá povědomá, není to náhoda. *Tankerka* totiž otevírala dveře dalším držím komiksovým (anti)hrdinům, bez nichž si už současnou produkci ani ani neumíme představit. Nejznámějším je rozhodně Lobo, co do nezničitelnosti a naturelu, a Spider Jeruzalem, protagonista *Transmetropolitanu*, pro svou břitkost a nebojácnou drzost.

Kresba je černobílá a inspirovaná sérií *Love & Rockets* bratří Hernandezových. Příběhy mají tři až osm stran a panelová skladba

je naprosto svobodná, neukládá si žádné schéma, které by autoři chtěli dodržovat. Časté jsou celé dvojstránky zaplněné jedním, povětšinou akčním výjevem, kdy se na někoho řítí tank nebo raketa. Z přecpaných panelů někdy boli hlava, jelikož Hewlett se snaží zaplnit co možná nejvíce prázdného prostoru a stejně tak Martin nezpomaluje v chrámení textu. Panely jsou proto často přesycené i několika mluvčími, kdy se mezi dialogy TANKERKOU a některé další postavy míchají ještě hlasy z puštěné televize, komentář vypravěče a drnčení budíku. Jeden díl je ozvláštěný tím, že se vlastně skládá jen z jednopanelových *cartoons*, mezi nimiž neprobíhá žádný děj ani dialog, a místo komiku tak spíš navozuje atmosféru sbírky plakátů s cool hláškami.

Tankerka je punkový komiks se vším, co si pod tím označením představíme. A ze všeho nejdříve je to bohužel trocha tábání v prvních dílech. Tam jsou jen TANKERKA, její tank, cigarety, piva, klokaní a nějaký záporák. Těžko se mezi nimi hledá nějaká pojicí linka, a pokud ano, přiběhová schémata vyznívají jednotvárně. Punkovost však v sobě navíc zahrnuje nesourodost a nevyzpytatelnost, chaotičnost a anarchii. A tím pádem i neustálé narušování našeho očekávání. Ať už je to dohadování postav s vypravěčem, nesouvislé časoprostorové skoky nebo velké množství intertextových odkazů jak v obraze, tak v textu („Čichám čichám napalm, dobrá věc, hned po ránu.“). O to náročnější musela být i práce překladatelů Luboše Picka a Zdeňka Kárníka. Ti se museli vypořádat s velkou spoustou odkazujících hlášek a zároveň s jejich kulturním převodem a ušetřit čtenáře narážek na australskou politiku osmdesátých let.

Čist takto krátké skeče, které jsou vytržené ze svého původního časopisového kontextu, může působit ze začátku jen jako záchodová četba. Dokonce ani když postavy získají trochu obrysů, nelze říct, že by kvalita nějak stoupala. Naopak. V pozdější části se nevázaná TANKERKA dá dohromady s klokanem, kterého nutí boxovat, vařit čaj a dělat všechno, co si ona zamane. Obrovský vačnatec tak většinu času působí

uplakaně a ukřivděně namísto drsně a z TANKERKOU se místo sympatické punkerky stává obyčejná tyranka, která je bezdůvodně zlá na všechny.

TANKERKA je jednoduše drsná, sprostá a nesmlouvavá. A sluší jí to. Někdy víc a někdy méně. Tank pod jejíma rukama nepůsobí jako neohrábané několikatunové vozidlo, ale jako výletní sporták s otevřenou střechou, který může jet stovací kilometrovou rychlosť a uvnitř mít ledničku plnou nachlazených ležáků. Určitá neuspěšnost a naprostá osvobozenost od pravidel dovoluje nacházet nové možnosti. A přesně to se kdysi TANKERCE povedlo. V současnosti už to úplně neplatí.